

ROGALAND BONDE- OG SMÅBRUKARLAG

- organisasjonen for alle bønder

**Eldar Melbøe
Kyllesø ga
Listhaug klar
beskjed**

**Årsmelding
2015**

www.fatland.no

Er du klar for Fatland i 2016?

Fatland er Norges største private kjøttbedrift. Vi har drevet slaktning siden 1892 og har gode tilbud og betingelser til våre dyktige produsenter.

Vi er med fra bås til bord: Fra rådgivning og livdyromsetning hos produsent, via slaktning og skjæring, til produksjon av gode kjøttvarer!

FATLAND

Fatland Oslo: 48 08 60 06
Fatland Ølen: 97 98 55 22
Fatland Jæren: 97 97 21 20

Velg Fatland du også!

Program

Program for årsmøtet i Rogaland Bonde- og Småbrukarlag, Victoria Hotell i Stavanger

LØRDAG 12. MARS

- 11.00-12.30 Ankomst, lunsj, innsjekking og registrering.
- 12.30-13.15 Opprop.
Godkjenning av innkalling og sakliste.
Val av møteleiarar, sekretærar og redaksjonsnemnd. Val av to til å skrive under protokollen.
Innkomne forslag.
Årsmøtetale ved fylkesleiar Nils S. Melbøe.
- 13.15-16.00 Landbrukspolitisk møte.
Tema: Utvikling i norsk og internasjonalt landbruk.
Konsekvensar av ulike val.
Framtid etter 2024.
Korleis få alle med?
Næringspolitisk fagsjef i Norske Felleskjøp Ole Nikolai Skulberg.
Fagsjef i Tine Rådgiving Harald Volden.
Merete Furuberg leiar i Norsk Bonde og Småbrukarlag.
Representantar frå politiske parti: Arne Bergsvåg SP med fleire.
- 16.00-16.30 Kaffepause med litt å bite i.
- 16.30-18.00 Årsmelding, regnskap, budsjett og arbeidsplan.
Valg ved Arnold Helland leiar av Valgkomiteen.
- 19.30 Middag og sosialt samvær.
Lotteri.

SØNDAG 13. MARS

- 08.00-09.00 Frokost.
- 09.00-13.00 Innovasjon Norge ved rådgiver Jøran Orstad Johansen.
Gjensidigeavtalen ved representant fra Gjensidige Torbjørn Bø.
«Graskjøt»/kraftfôr til storfe: Svein Narve Veshovda.
Foran jordbruksforhandlingene ved Merete Furuberg NBS.
TISA og TTIP ved Olaf Gjedrem Nei til EU.
Studietur til Sveits ved Torbjørn Norland RBS.
Det avsettes 30 min. til hver programpost, samt korte pauser.
- 13.00-13.30 Slutning av årsmøte, behandling av uttalelser m.v.
- 13.30 Lunsj/hjemreise.

Det taes forbehold om endring i tidsplan og eventuelle innledere.

Layout og produksjon: Hilja Birgitte Holden. **Trykk:** Lura Trykkeri.

Regionkontakter

DALANE

Tormod Omdal, Åsen 101,
4387 Bjerkreim tlf. 996 31 652,
e-post: torm-omd@online.no
(Eigersund og Bjerkreim)

ØYANE

Torbjørn Norland, Norlandsvn. 29,
4120 Tau tlf. 51 74 53 05, mobil: 970
35 255, e-post: tonorlan@online.no
(Forsand, Strand, Finnøy og Ombo)

RYFYLKE

Jan Sigve Schelbred, Nedre Espedal
17, 4110 Forsand.
Tlf. 51 70 36 06, mobil 905 93 305
e-post: sigvesch@online.no

JÆREN

John Olav Stangeland, Brathetland-
svn. 164, 4308 Sandnes.
Tlf. 41 32 06 27,
e-post: joningrid@yahoo.no
(Randaberg, Jæren, Sandnes/Gjesdal)

HAUGALANDET

Ingvild Sønstabø, Nesvegen 106,
5567 Skjoldastraumen.
Tlf. 92 04 67 40,
e-post: isoensta@online.no
(Karmøy, Tysvær, Vindafjord/ Ølen)

T. HOLAND MASKIN A.S

*Graving
Transport
Sprengning
Salg av singel og grus*

Ytre Torvhusv. 8 – 4370 Egersund
Telefon 51 46 57 00 – Fax: 51 46 57 01
Kristen: 951 51 511
Terje: 951 25 000
David: 951 51 510
E-post: th@thmaskin.no
Hjemmeside: www.thmaskin.no

Lokallagsleiarar

RANDABERG

Arnfinn Askvik, Vistvikvn. 10,
4070 Randaberg. Tlf. 402 20 942.

STRAND OG FORSAND

Trond Norland, Nordlandsvegen 142,
4130 Hjelmeland. Tlf. 906 92 674,
e-post: tonorlanhotmail.com

HJELMELAND

Egil Ulvestad, Tutlandsvegen 142,
4130 Hjelmeland. Tlf. 51 75 06 31,
e-post: eulves@online.no

SULDAL

Ole Johan Østebø, Vormestrand,
4235 Hebnes. Tlf. 52 79 46 93.

FINNØY

Harald Wiig Bjørn-Nielsen,
4168 Byre, Tlf: 51 71 09 72,
e-post: harald@skansen-urtehage.no

OMBO

Arnfinn Olsen, Helgaland, 4187 Ombo.
Tlf. 51 75 17 30, mobil 950 82 850.

VINDAFJORD

Jørgen Dalaker, Haukelivegen,
5580 Ølen. Tlf. 53 76 86 16.

INDRE RYFYLKE

Svein Ramsnes, Hovland,
4208 Saudasjøen.
Tlf. 473 97 796.

SANDNES

Morten Oseland, Nore-
dalen 63, 4308 Sandnes.
Tlf. 51 67 22 64, e-post:
mortenoseland@hotmail.
com

JÆREN

Tom Ove Øksnevad, Øksnevadv. 160,
4353 Klepp stasjon, tlf. 901 95 894,
e-post: tomove@malmorstad.no

EGERSUND

Svein Narve Veshovda, Veshovdaveien
139, 4372 Egersund, tlf. 51 49 16 87,
mobil 913 12 164, e-post:
svein.narve.veshovda@dabb.no

BJERKREIM

Arnold Helland, Helland,
4387 Bjerkreim, tlf. 51 45 02 62,
mobil 414 37 743,
e-post: arhellan@online.no

TYSVÆR OG BOKN

Vivian Huglen, Nesveien 91, 5567
Skjoldastraumen, tlf. 93 23 01 01,
e-post: vivian.huglen@gmail.com

NEDSTRAND

Jakob Helle, Helle Nedre,
5560 Nedstrand. Tlf. 52 77 84 80,
mobil 992 38 136

KARMØY

Jarle Haaland, Visnesvegen 15,
4262 Avaldsnes, mobil
99 23 23 99/
481 75 122,
e-post:
jhaaland@
haugnett.
no

Nyhet: Gjødselmiksing med ekstrem effekt!

Propell ombygget til sving som dekker 90% til begge sider. Kommer til der andre må gi tapt!

Har overfatt Herresvela Maskin sin gjødselmixer og kjøringen

OSLAND MASKIN

Har også følgende utstyr:

- Hevdekjøring med 10.000 liter vakumvogn med kanon
- Pløying 4-skjærs vendeplog
- Steinhenterrake og henter i ett arbeidsbredde 5,2 meter

- Steinrive arbeidsbredde 4 meter
- Slåmaskin 3 meter
- Samlerive 9 meter
- Balletransport
- Massekjøring
- Graving/grøfting

Tlf 920 29 479

oslandmaskin@gmail.com

tk^s EasyFeed

- Touch display i farger
- 12 starttider pr. gruppe
- 10 grupper med individuell fôrmengde
- Automatisk fôring av grovfôr / kraftfôr
- To fyllekilder, en grovfôr, en kraftfôr
- Kan hente fôr fra rundballemagasin, FeedMixer eller FeedHopper Junior
- Kan ha sideutmater og børster
- Veggmontert/håndholdt display
- Enkel og oversiktlig meny
- NORSKPRODUSERT

“TKS EasyFeed er en helt ny automatisk utfôringsløsning for både storfe og småfe. Den er tilpasset og forenklet slik at den vil kunne passe for de fleste vanlige besetningstyper og størrelser i Norge. Det er en av de aller rimeligste metodene for å automatisere fôringslinjen. Robust og velprøvd teknologi. Tilpasses i eksisterende fjøs, ved ombygninger og i nybygg. Velges av både sauebønder og storfebønder.”

Et meget gunstig alternativ for å kutte ut kjøretid og driftskostnader med en kompaktlaster.

tk^s FeedBelt

- Robust og solid
- Kan kjøres på 1-fas
- Manuelt eller helautomatisk
- Takler langt gras
- Opp til 6m opphengsavstand
- For storfe og sau/småfe
- Tilpasses de fleste forhold
- Mulighet for flere fyllekilder
- NORSKPRODUSERT
- Markedets mest komplette løsning

«TKS FeedBelt er en unik videreføring av det velkjente og solide bandføringskonseptet, men med mulighet for automatisering og betjening av de fleste typer besetninger, med både grovfôr og kraftfordeling»

tk^s

AGRI

www.tks-as.no
Ta kontakt med din forhandler idag

Styret i RBS 2015

LEIAR

Nils Melbøe, Kyllesvn. 59, 4308 Sandnes.

Tlf. 916 68 840, e-post: ns-planter@online.no

NESTLEIAR

Torbjørn Norland, Norlansvegen 29, 4120 Tau.

Tlf. 51 74 53 05, mobil: 970 35 255, e-post: tonorlan@online.no

STYREMEDLEMMAR

Ingvild Sønstabø, Nesvegen 106, 5567 Skjoldastraumen. Tlf. 92 04 67 40, e-post: isoensta@online.no

Jon Olav Stangeland, Brathetlandsvn. 164, 4308 Sandnes. Tlf. 41 32 06 27, e-post: joningrid@yahoo.no

Lise Brunborg, Ryfylkegt 13, 4014 Stavanger, tlf. 920 48 114, e-post: lise.brunborg@gmail.com

Jan Sigve Schelbred (kasserer), Nedre Espedal 17, 4110 Forsand. Tlf. 51 70 36 06, mobil 905 93 305, e-post: sigvesch@online.no

Tormod Omdahl, Åsen 101, 4387 Bjerkreim, tlf. 996 31 652, e-post: torm-omd@online.no

1. VARA

Svein Magne Skadsem, Kvernlandsvn. 94, 4323 Sandnes, tlf. 51 62 81 07, mobil: 911 35 558, e-post: svenmagne@live.no

2. VARA

Sophie Eckhoff Gjermestad, Gjermestadvn. 60, 4375 Hellvik, tlf. 51 49 67 11, e-post: post@gjermestad.no

3. VARA

Stig Helgesen, Nesvn. 106, 5567 Skjoldastraumen, tlf. 481 56 697, e-post: sahelgesen@gmail.com

FYLKESSEKRETÆR

Lise Brunborg, Ryfylkegt. 13, 4014 Stavanger, tlf. 920 48 114, e-post: lise.brunborg@gmail.com

Medlemmer i styrer, utvalg og komiteer

Representantskapet i NBS: Nils S. Melbøe.
Rogaland landbruks-selskap: Nils S. Melbøe.
Styringsgruppe for rovviltforvaltning i Rogaland: Arnold Helland.
Etterutdanningsutval EDL i Rogaland: Arnfinn Olsen, vara: Torbjørn Norland.
Styret for Agrovisjon: Kristian Nordgård.
Prosjektgruppa for Regionalt Miljøprogram: Nils S. Melbøe.
Ressursgruppa for Handlingsplan for økologisk landbruk i Rogaland: Gina Osaland.
Fylkeskontakt for Landbrukets HMS-tjeneste: Vera Bergaas Utne.

Verneplan for Fråfjordheiene: Jan Sigve Schelbreid.
Aksjon Jærvassdrag: Nils S. Melbøe, vara: Morten Oseland.
Styringsgruppe for Regionalt miljøprogram: Torbjørn Norland, vara: Nils S. Melbøe.
Samarbeidsutvalget RBS/Gjensidige Nor Rogaland: Vera Bergaas Utne.
Styremedlem NBS: Torbjørn Norland, vara: Svein Narve Veshovda.
Grøntutvalget i NBS: Harald Wiig, Bjørn-Nielsen.
Rogaland Landbruks-selskap: Nils S. Melbøe.
Forhandlingsutvalget NBS: Torbjørn Norland.

**Nils S.
Melbø**

Leiaren har ordet

Kjære medlem!

I 2015 fekk me ein jordbruk-savtale som stort sett var tufta på avtalen frå 2014, og som eit samla jordbruk og store deler av befolkninga i Norge reagerte svært negativt på. Dette førte til stor baluba frå oss bønder med over 5 000 i protesttog i Oslo, og ikkje minst stort politisk engagement og motstand på Stortinget. I siste time redda Krf og V som kjent Sylvi Listhaug og regjeringa si urettferdige omfordelingspolitikk.

Hovudinnvendingane mot avtalen i 2014, var dei dramatiske omfordelingane frå familiebruk til nokre få store enkeltbruk.

Ingenting av dette blei endra i 2015, der Bonde og Småbrukarlaget valde å bryte forhandlingane.

Avtalen blei godteken av Norges Bondelag. Men og både SP og Arbeidarpartiet stemde for den i Stortinget.

Berre Per Olaf Lundteigen frå SP, SV og MGD stemte i mot avtalen, slik den vart vedteken.

Det kom som eit sjokk på mange norske bønder at Bondelaget kunne, la oss seie «konfirmere» denne galskapen frå 2014. Avstanden i kronemessig inntekt mellom jordbruk og andre grupper auka. I skrivande stund ser vi og at vi heller ikkje får utbetalt det dei forhandla fram, fordi ikkje mange nok bønder, har slutta. Ja, du las rett. Det dei skreiv under på, er at 3 – 4 % av bøndene skal slutte kvart år. At

avtalen og tek over 400 millionar frå sauehaldet høyrar med til historia.

Skal familiejordbruket ha ein framtid i Norge, må vi ha inntekt på lik linje med andre grupper i samfunnet. Norsk mat må være produsert med utgangspunkt i norske ressursar. Landbruksareala, både inn- og utmark, må nyttast og vernast i heile Rogaland. Dette må vi være villig til å bruke budsjettmidlar til.

Dersom meir av matproduksjonen skal baserast på importert kraftfôr frå Brasil, kan vi gløyme store deler av Rogaland som matprodusent. Norsk sjølvbergingegrad er allereie rekordlav, langt under 40%.

Importvernet, er ikkje ein del av jordbruksavtalen, men er helt avgjerande for å oppretthalde ein norsk produksjon. Eit svekka importvern, er for jordbruket, som om vi skulle tilsetje folk i norsk industri til kinesiske arbeidsvilkår. Det hadde ikkje vore mykje å betale rekningar med.

Til slutt vil eg nytte høve til å takke alle medlemmer og tillitsvalde for innsatsen i 2015. Det har vore mange gode og inspirerande markeringar gjennom året. Vi fekk og netto medlemsauke i fjor!

Håper at du som medlem vil vere med vidare. Vær snill og ta kontakt med fylkeslaget dersom du treng hjelp eller har innspel til aktivitetar. **Det skal ikkje stå på oss!**

Sommerturen med RBS

Søndag 9. august gikk fjorårets sommertur for RBS sine medlemmer til Brimse Gård, Stavanger Ysteri og Mathallen Stavanger.

Brimse Gård

Gården ligger på den lille idylliske øya Brimse like utenfor Østhusvik på Rennesøy og er drevet av Frode Ljosdal, som har måtte tenke litt annerledes for å lage et levebrød av gårdsdriften. Gården produserer grønnsaker, urter og lammekjøtt og har et tett samarbeid med de beste restaurantene i Norden. Her var det masse inspirasjon å hente!

Stavanger Ysteri

Det nyoppstarta Stavanger Ysteri åpnet dørene og viser hvordan håndverksproduksjon av ost kan gjennomføres. Sekretær i RBS Lise Brunborg er damen bak ysteriet som også blir en arena for undervisning og veiledning for melkeprodusenter som ønsker å videreforedle sin egen melk. Gode smaksprøver testet. Svært god ost!!

Mathallen Stavanger

Stavanger har fått sin egen mathall som er bygget opp rundt produsentene sine premisser.

Mathallen har samlet 30 lokalmatprodusenter fra fylket under ett tak og har i tillegg matservering, kaffebrenneri, innendørs dyrking av salat og urter, ølbryggeri, Stavanger Ysteriets husutsalg og en frodig forgård.

I forgården ble det servert all slags smakspølser med alt tilbehør. Takk for alt vi fikk, både fysisk og mentalt.

Over 40 personer var med på turen denne søndagen!

**STAVANGER
YSTERI**

Dette lammet som Torbjørn Norland holder vil bare få ½ tilskudd til neste år på grunn av omleggingen i årets jordbruksavtale.

Beklager "lammeslakt"

Av **Torbjørn Norland**
Landbrukets forhandlings-
utvalg

Norske sauebønder kan tape store penger, hele 470 millioner, på omleggingen av lammetilskuddet. Som medlem i landbrukets forhandlingsutvalg vil jeg på det sterkeste beklage at vi ikke så de negative utslagene tidnok. Jeg konsentrerte meg 100 % om å få endret den såkalte omregningsfaktoren og kravet om inngjerding av innmark/utmarksbeite. Dette fikk vi gjennomslag allerede i Statens reviderte tilbud.

Vi har i ettertid sett våre feil og bad derfor Stortinget

om å rette dette opp! Dessverre fulgte ikke Stortinget opp kravet fra Norsk Sau og geiteavlslag og Norsk Bonde og Småbrukarlag om å stoppe dette tapet. Vi er veldig skuffa over dette! Det ville ikke hatt noen budsjettmessige konsekvenser i årets avtale å hatt ordningen slik den var. Derfor sendte Norsk Bonde og Småbrukarlag dette innspillet til Stortinget om lammetilskuddet:

Lammeslakttilskuddet

I årets jordbruksavtale er det foreslått en omlegging av lammeslakttilskuddet fra å være en ordning som utbetales etterskuddsvis

etter søknad til å bli en ordning som utbetales direkte sammen med slakteoppgjøret. Det har vært full enighet i jordbruket om en slik omlegging. I ettertid må en bare konstatere at omleggingsforslaget har skapt stor uro og mye bekymring i sauenæringen, delvis fordi omleggingen ikke har vært godt nok forankret i næringen. For å sikre en god nok forankring vil en be om at forslaget utsettes og at gjeldende ordning videreføres. Dette har ingen budsjettmessige konsekvenser for årets jordbruksavtale.

Levande lokallag i nordfylket

Levande lokallag i nordfylket! Lokalaget i Tysvær og Bokn er eit av laga i Rogaland med høg aktivitet. Laget har greidd å auka medlemstalet også etter at lokallaga i Tysvær og Bokn valde å slå seg saman. Målet er å passera 100 medlemmer i 2016 og på den måten kunna senda 3 utsendingar til Landsmøtet. Laget har bevisst satsa på å få med unge bønder og dei to siste åra har me sendt folk til ungdoms-seminar i NBS. Me hadde også representant på "Jakten på Kvinnebonden"-konferansen i Oslo.

Tradisjonen tru vart det også i år sendt uttale til landbruksforhandlingane, og det var såpass interesse at me fekk til 2 studieringar!

Laget har også i fleire år drive med gjetarhundtrening. Dette er viktig arbeid i eit lag med mange sauebønder. Det er også sosialt og skaper samhald. Treningane er opne for alle og fungerer på den måten som ein arena for medlemsverving. Styret for 2016 har 4 styremedlemmer under 30 år. Dette gir oss tru på framtida for norsk landbruk, og at me kan ha eit aktivt lokallag framover.

Bilde fra "Jakten på Kvinnebonden"-konferansen.

Gjetarhundtreningane er opne for alle og skaper samhold.

wee
MARINE SYSTEM

Lognvikgolvet gir enklere renhold og skadefrie dyr

Lognvikgolvet er et norskutviklet saue- og geitegulv i FRP-kompositt, med smarte T-profiler som enkelt slipper lort og fôr igjennom spaltene. Med Lognvikgolvet slipper du tidkrevende rengjøring, og dyrene har et lunt og behagelig underlag med et praktisk slitebelegg for klauvene.

Nå lanserer vi også gulvmodellen Sveio for dyr med smalere klauver, samt modellen Maxi for spenn opp til 4,20 meter.

Kontakt oss i dag for en prat om dine neste sauegulv!

Andelslandbruk ved Alexandra Devik

Det er viktig at oppstart av andelslandbruk blir best mulig. Oikos – Økologisk Norge har derfor skrevet en håndbok med gode råd og de viktigste fallgruvene man bør unngå.

Utviklingen av nye andelslandbruk i Norge går raskt. Mange bønder og forbrukere ønsker å samarbeide for å finne løsninger som gagnar dem begge. Gode råd basert på erfaring Håndboken som tar for seg gode råd når det gjelder oppstart og utvikling av det organisatoriske, økonomiske og agronomiske – er nå ferdig. Oikos – Økologisk Norge har i flere år bidratt med informasjon om andelslandbruk, samlet erfaringer fra de etablerte og bidratt i oppstarten av nye andelslandbruk. Denne kunnskapen ligger til grunn for håndboken, forteller rådgiver **Alexandra Devik**.

Andelslandbruk er en relativt ny modell i

norsk jordbruk. Den har et stort potensiale og mange er interesserte. Fordi et suksessfullt andelslandbruk krever god kommunikasjon, organisering, og økonomistyring i tillegg til mangfoldig produksjon, vil det være nyttig for alle interesserte å lese om erfaringene gjort og ressursene

som finnes. Håndboken er skrevet av Alexandra Devik, i samarbeid med Grete Lene Serikstad, Liv Solemdal og Kirsty McKinnon fra Bioforsk Økologisk. Jolien Perotti, som har jobbet lengst med andelslandbruk i Norge, har bidratt med innspill underveis. Håndboken kan bestilles direkte fra Oikos.

Se mer på www.oikos.no

Me tek vare på bøndene sine interesser!

Kom innom for ein drøs.

Leverar over heile fylket!

Bøndenes Innkjøpslag BA

- Medbestemmelse gir lågare prisar

SPAR TID

MED NYTT GJERDESYSTEM

- Tåler store påkjenninger
- Lett å vedlikeholde
- Kan ha lengre strekk mellom pålene

“Gjerdesystemet som sparer deg for mye”
- Av bønder til bønder

Et norsk produkt fra:
VESHOVDA
GJERDESYSTEM

www.gjerdssystem.no
post@gjerdssystem.no

tlf 414 44 878

SALG tlf 909 35 708

Referat fra årsmøtet i RBS

Godkjenning av innkalling og sakliste:

Merknader til innkalling: Innkalling ikke mottatt av leder Tysvær lokallag, var feilsendt til leder for 2 årsmøter siden. Deltakerliste skulle vært utsendt. Ellers godkjent.

Valg av møteleder: Gina Osaland, Sandnes og Arnold Helland, Bjerkheim
Valg av referent. Ingvild Sønstabø, Tysvær og Bokn.
Eldbjørg Melbøe, Sandnes
Valg av 2 til å underskrive protokoll: Gina Osaland, Sandnes og Egil Osaland, Sandnes.

Regnskap 2014

ved kasserer Jan Sigve Schelbred, Strand og Forsand.

Spørsmål fra årsmøtet:

Regnskapshonorar kr. 0 stemmer det? Svar: Reelle utgifter er kr.10.000 vil komme på neste års budsjett.

Godtgjørelse til leder, det burde det vært? Svar: Bestemt at leder kan ta ut kr. 10.000 i året, men nåværende leder nekter å gjøre det.

Anmerkning til kontingent inntekter. Uten årsmøte får ikke fylkeslaget sin andel. Ellers skryt for god økonomi fra salen. Svar: Annonnesalg gir inntekt. Årsmøte 2014 var billig og det vil det også bli i 2015. Balanse i regnskap: ingen anmerkninger.

Regnskap og balanse enstemmig godkjent.

Budsjett 2015

Forslag fra Stig Helgesen, Tysvær og Bokn. Avsette midler til at Fylket kan arrangere årsmøter i sovende lag og avsette midler til ungdomsarbeid.

Ellers nevnt: 3 ungdommer er i Brussel nå. Fylket dekker utgifter (- egenandel) til de som vil reise på ungdomssamling. Regner med utgifter til årets kommunvalg. Ønske om stormøte i Egersund.

Budsjettet enstemmig godkjent med de 2 tilleggene fra Stig Helgesen.

Innkomme forslag: Ingen skriftlige saker innkommet.

“
Fortsatt netto økning i medlems-tall

Forslag til arbeidsplan 2015/2016

ved leder Nils Melbøe. 6 forslag stod i årsmeldingen. Vektlegge utadretta landbrukspolitisk arbeid. Målsetninga er å jobbe med

markedsføring av BS-lagets politikk.

Følge opp kontakten med lokallaga. Revitalisere "sovende lag". Fortsatt netto økning i medlemstall. Styrke organisasjonen. Arrangere ein medlemssamling/sommartur på fylkesnivå.

Fylkesårsmøte 12.-13. mars 2016.

Studietur til Sveits/Østerrike.

Auke studieaktiviteten: Minst ett tiltak pr. lokallag i snitt.

Diskusjon rundt dette: Forslag om at turen i sommer går til Eikemo i Åkerfjorden, Hordaland. Stor enighet om at årsmøtet i 2016 blir holdt uten Agderfylkene.. Medlemsverving viktig, Torbjørn Norland leste opp fra internet, ett møte i Stjørdal hadde gitt 15 nye medlemmer. Medlemssamling kan f.eks. handle om mindre kraftforbruk.

Forslag om tillegg i arbeidsplanen ble:

Medlemsamling/tillitsvalgt-samling. Avholde ett møte dette året. Valgkomiteen vil gjerne også gjerne bli bedre kjent med styremedlemmene i Rogaland. Sandnes etterspør dette. Valget til høsten. Avholde stormøte i Egersund. Markedsføre at Tysvær og Bokn gjerne vil ha ungdomsamling. 2016 er opptatt av Nordland på Vega, Rogaland forsøker å få 2017.

Arbeidsplanen enstemmig godkjent med 9 punkter. 6+3.

Valg 2015

ved Arnold Helland

Leder: Nils Melbøe,
Sandnes 1 år

Styremedlem: Ingvild Sønstabø, Tysvær og Bokn 2 år.

Styremedlem: Jon Olav Stangeland, Sandnes 2 år

Styremedlem: Lise Brunborg, Hjelmeland 2 år.

Styremedlem: Torbjørn Norland, Strand og Forsand

ikke på valg

Styremedlem: Jan Sigve Schelbred, Strand og Forsand ikke på valg

Styremedlem: Tormod

Omdahl, Bjerkreim ikke på valg.

1.vara. Svein Magne Skadsem, Sandnes 1 år

2. Vara. Sophie Eckhoff

Gjermestad, Eigersund 1 år

3. Vara. Stig Helgesen.

Tysvær og Bokn 1 år

Valgmennd:

Lars Bog, Hjelmeland 3 år

(gjenvolgt)

Nils Sæbø, Tysvær og Bokn 2 år igjen, ikke på valg
Arnold Helland, Bjerkreim 1 år igjen, ikke på valg.

Revisorer:

Solveig Horne Bergsholm,
Sandnes 1 år

Egil Osaland, Sandnes 1 år.

Alle valgt ble gjort med klapping.

Referent: Ingvild Sønstabø

www.neitileu.no

Rogaland Nei til EU – vi er på vakt

Beredskap mot nye EU-kamper var hovedgrunnen for å beholde organisasjonen etter nei-seieren i 1994. Situasjonen rundt EU-spørsmålet har svingt, men de siste 10 årene har vi hatt nei-flertall på alle meningsmålinger. Det er vi glade for, men vi vet det kan endre seg raskt. Europabevegelsens leder vil til og med ha EU-medlemskap uten folkeavstemning:

«Eg meiner me kan melda Noreg inn i EU utan folkerøysting, for det einaste me får, er meir demokrati. Det treng me vel ikkje noka folkerøysting om?»

Jan Erik Grindheim i Syn og Segn nr 4 2015

Rogaland Nei til EU håper du vil være medlem i Nei til EU. Vi trenger deg – fordi vi fortsatt må være på vakt!

FORSAND BETONG

OVER SJØ OG LAND

Forsand Betong holder til på Mælsosen, Helle i Forsand kommune. Betongfabrikken har direkte tilgang til dyptvannskai, og kan sende produkter sjøveien i hele landet. Vi er en gjeng hardbarka, kreative mannfolk som brenner for betongfaget. I dag produserer vi elementer til landbruk og industri, samt andre spesialprodukter etter bestilling. Har du et spennende prosjekt, vil vi være med på å gjennomføre det.

Mer informasjon: www.forsandbetong.no

Fjorårets årsmøtetale

Leders tale i Farsund 7. mars 2015

Kjære utsendinger og gjester. Vi har lagt bak oss et av de mørkeste årene i norsk landbrukshistorie. Det har vært et landbrukspolitisk jordskjelv, satt i scene av Frp med Sylvi Listhaug i spissen. Forhandlingene var nærmest er farse. Det måtte ende i brudd. «Kravet» fra Listhaug var minus 250 millioner på overføringer, men med noen små prisøkninger. Men det viktigste var enorme omfordelinger innad i næringen. De aller fleste måtte betale, for at noen få bønder skulle få gevinst. Ja, faktisk fikk enkeltbønder tillegg på over 650 000, mens det store flertall fikk faktisk et minus.

Stor skuffelse

Ekstra stort var sjokket, da både Krf og Venstre egentlig støttet regjeringen, men reverserte noe av det mest hårreisende. Men, fasiten er en stor gedigen skuffelse over flertallet av politikerne på Stortinget. Vil allikevel understreke at det er regjeringen ved H+ Frp som er hovedansvarlige. Listhaug er mer eller mindre et redskap for å få avvirket mest mulig av den kommunistiske landbrukspolitikken, som hun har sagt!

Norsk landbruk er basert på at overføringene over statsbudsjettet skal jevne

ut forskjeller mellom distrikter og bruksstørrelser, slik at arbeidsvederlaget eller inntektsmulighetene, skal være noenlunde jevnt fordelt. Slik er det ikke lenger. Vi vil neste år kunne lese om enkeltbruk, som vil motta over 3 millioner i statsstøtte pr. bruk. Eg tror på sikt at dette vil sette samholdet i næringen på spill - men håper eg tar feil.

Rogaland Bonde og Småbrukarlag var med i bondemarkeringen i Oslo etter bruddet. Vi var tydelige i budskapet: «Listhaug lyver» var vår hovedparole. Vi tenkte da spesielt på hennes mantra at bønder fikk samme inntektsutvikling som andre grupper i samfunnet.

“

Listhaug lyver!

Vil nytte høve her til å takke Norges Bondelag – for tilrettelegging av et kjempefint arrangement. Lokalt her i Rogaland, forsøker vi etter beste evne å gjøre det beste ut av situasjonen. Føler at det er stor enighet mellom oss og statens folk, både hos Fylkesmannen og Fylkeskommunen. Vi opplever virkeligheten nokså likt etter mine vurderinger.

Dette er en viktig forutsetning for fremtiden. Vi prioriterer sterkt de grovforretende husdyr og spesielt beitebasert landbruk over hele fylket.

Det mest gledelige vi fikk til i 2014, var at tilskuddet til organisert beitebruk ble heva med kr. 5 pr. sluppet dyr på beite. Satsen er nå kr. 20/dyr.

Samvirke og puljetillegg og kvantumsrabatter

En av hensiktene med et samvirke, er at alle skal behandles likt og etter de samme fordeler, alt etter deltakelse. På «Coopen» får vi normalt 2% kjøpeutbytte på matvarekjøp, uavhengig av hvor mye en handler for. I landbruket er det ikke slik. Her følges rabattene etter hvor mye den enkelte handler for. Det kan bli betydelige beløp over et år.

Ett eksempel fra svineholdet, er at en produsent med 100 årspurker oppnår kr. 409 600 pr. år i økonomiske fordeler (kr. 1 053 kraftforrabatt + kr. 3 043 i puljetillegg). Store produsenter blir økonomiske vinnere, kun i egenskap av å være store. En produsent med 10 årspurker, får derimot ingenting i tillegg eller rabatter. Resultatet er at grunnprisen (kr./kg kjøtt) ↗

blir redusert hos de små og slår ut som en økonomisk fordel hos de som driver stort. Disse tallene er basert på statistikk fra Nortura og med Felleskjøpet som kraftforleverandør. Planen er at vi vil komme med tilsvarende utregninger for andre produksjoner framover. Det er viktig at vi får belyst og informert om disse store urimelighetene framover. Etter min mening er det helt avgjørende å få gjort noe radikalt med disse forholdene. Kan ikke skjønne at våre tillitsvalgte i samvirkeorganisasjonene kan godta dette lenger. Det er og grunn til å merke seg, at TINE ikke driver denne form for subsidiering av store produsenter.

Jordvern

RBS var medarrangør for et debattmøte der samferdsel og spesielt de føringer som dobbeltspor vil føre med seg. Vår tanke er at vi ikke kan tilrettelegge for en gigantisk nedbygging av matfatet på Jæren. Derfor er det avgjørende at framtidig utbygning av veier og jernbane, ikke øker presset på dyrket og dyrkbar jord.

Ny trase for E-39 med høyhastighetsbane parallelt med veitraséen fra Sandnes til Flekkefjord, på lavproduktive arealer er avgjørende dersom jordvernet skal vinne fram. RBS støtter helhjertet opp om det arbeidet som gruppen «Nye E-39» arbeider med og det er belyst her tidligere i dag. Her er vi enige med framtrede

personer i Frp. Solvik-Olsen har antakelig forstått dette, da leder i Rogaland Frp krever vår trase utredet.

RBS har hatt mange initiativ når det gjelder jordvern. Dessverre har vi tapt gang på gang. Men vi kan ikke gi opp kampen. Den er viktig for landet og de kommende generasjoner.

Lausdrift

Som en klam hånd, ligger det framtidige kravet om lausdrift for alle storfe fra 2024, over oss. Dette spøkelse må vi etter hvert få fjernet. Vi aksepterer, at for nybygg skal det bare bygges nytt bare for lausdrift. Men for eksisterende gardsbruk må dette kravet falle bort. Mange har svært trivelige og ikke minst brukbare bygninger, som er tilpasset som båsfjøs. Tror at røkteren er det avgjørende, ikke hvordan bygningen er utformet, er viktig for dyrevelferden.

Vil minne om at et samlet Storting, har bestemt at matproduksjonen i Norge, skal økes i takt med be-

folkningsveksten. Altså med 2% i året. Slike krav omfatter i dag over halvparten av den norske mjølkeproduksjonen og hele 73% av alle fjøs i Rogaland. Med dagens byggepriser, vil dette kreve flere milliarder bare i Rogaland. Dette kan aldri næringen makte, med den lønnsomheten det er i norsk landbruk for tiden.

Organisasjon

Vi må legge ekstra vekt på framover å mobilisere ungdom til Bonde og småbrukarlaget. Flere lag er i gang med dette arbeidet, med å slippe ungdommen til. Fylkeslaget vil støtte alle initiativ, som medvirker til å få ungdom mer på banen i landbrukspolitikken. Vi vil støtte alle tiltak som fører til medlemsvekst, enten det er «gamle» eller unge som vil være med på laget. Vi har i dag bortimot 500 medlemmer. Kanskje ikke så mange, men kvalitet hjelper. Så stå på for å få flere medlemmer i alle ledd.

Nils Melbøe

Herredsvela maskin

Tlf 920 28 645

UTFØRER:

- * Pløying/
jordfresing
- * Slåing/raking
- * Rundballepressing
- * Småballepressing
- * Kornhøsting
- * Salg av strøhalm,
fôrhalm, hestehøy
(fôranalyse),
singel, pukk,
matjord
- * Maskinballe-
transport (22 tonn)
- * Div. traktorarbeid/
sleping/transport-
tjenester/skraping
- * Snøbrøyting/
strøing
- * Belegningstein/
støttemurer
- * Trefelling
- * Bemanningsutleie
- * Massetransport
- * Diverse
graveoppdrag

Fosfor i globalt perspektiv

Av **Erik Hagen**

I løpet av noen generasjoner vil etterspørselen etter mineralsk fosforgjødsel overgå produksjonen. Hvordan skal vi da dyrke fram mat? Rapporten Fosforvarselet: De skumle utsiktene for global matsikkerhet blir lansert av Støttekomiteen for Vest-Sahara og Småbrukarlaget i dag. Grunnstoffet fosfor er en avgjørende bestanddel i gjødsel og mat. Planter trenger fosfor for å vokse. For hver avling bonden høster, forsvinner det fosfor fra jordsmonnet. Om neste avling skal bli like god, må åkeren gjødsles. Storskala-jordbruket, som utgjør motorene for den globale matproduksjonen, er i dag bygget på tilførsel av mineralgjødsel. Men fosforet i denne mineralgjødselen stammer fra fosfatgruver og disse reservene vil en gang i framtiden gå tomme. Matproduksjonen slik den ser ut i dag lever på lånt tid.

Sett i lys av hvor avgjørende fosfor er for verdens matvareproduksjon, er det bemerkelsesverdig at det er et såpass lite kjent tema i Norge.

En rapport lansert av Støttekomiteen for Vest-Sahara og Norsk Bonde- og Småbrukarlag i dag oppsummerer hvor den internasjonale forskningen står i spørsmålet om reservenes varighet.

I rapporten kommer det fram at flere forskere

konklusjoner om reservenes varighet. Riktignok er det store sprik i anslagene for hvor lenge reservene vil vare. Overordnet er det slik at gjødselindustrien har et optimistisk syn, og hevder de vil holde i mange hundre år. Flere forskere

er imidlertid mer skeptiske, noen snakker om en mulig fosformangel allerede om noen tiår. I et historisk perspektiv er begge deler svært kort tid. Rapporten ser også på hva norske myndigheter gjør i saken, og på hvem som forsker på temaet i Norge, samt effektene av økte gjødselpriser for verdens fattige.

Territoriet Vest-Sahara, som er ulovlig okkupert av Marokko, har blant de største fosforreservene i verden, men dets folk tjener ikke på den lukrative fosforeksporten.

Rapporten skrevet av Ola Stedje Hanserud ved Bioforsk/NTNU, og er finansiert av Norad.

847 kr spørsmålet

Jonas har lagt ut for all maten på hytteturen.
Hva bruker du for å betale tilbake?

A: Lommeboka

B: Glemmeboka

C: Minibanken

D: Vipps

Du trenger bare et mobilnummer,
og vipps så er pengene på vei.

Vipps-appen får du til Android, iPhone og Windows Phone.

By DNB

Nå koster det ingenting å overføre beløp under 5000 kroner. A Vipps 5000 kroner eller mer, koster 1 % av beløpet.

www.smabrukarlaget.no

**Spesialbutikkene for
økologisk mat i
Stavanger**

4 Debløgdjordent

Mat med mening®

Økologiske Dagligvarer AS

Ullandhaugveien 150
4021 STAVANGER
telf. 51 87 29 50
Åpent: man-ons, fre: 11.00-17.00
tors: 11.00-19.00 lør: 10.00-15.00

Langgata 2
4013 STAVANGER
telf. 51 87 29 51
Åpent: man-ons, fre: 10.00-17.00
tors: 10.00-19.00 lør: 10.00-15.00

Lausdriftskravet for kyr i 2024 må fjernes!

Dette har vore ei sak som sær mange har i lokallaga engasjert seg i. NBS er no klin-kande klare på dette punktet om at det skal gjerast varig unntak for lausdriftskravet frå 2024.

Bjarne Bekkeheien Aase
fra *Nationen*

Dersom kravet blir stående, vil mange små og mellomstore bruk stå i fare for å legge ned. Store investeringer og mye ny teknologi virker skremmende på mange. Mange av disse bruka produserer melk på beiter som ikke kan høstes maskinelt, utmark- og gjødselsbeiter. Produksjonen er tilpasset egne arealer eller nærliggende arealer, der dyra kanskje er ute både dag og natt, gjennom hele beitesesongen. Vi mener lausdriftskravet vil stimulere til enda større besetninger, økt bruk av kraftfor, og mindre bruk av udyrket beiteareal. Dette skjer nå i ei tid da flere og flere forbrukere etterspør "grasmelk", melk produsert uten kraftfor. Framtidig, bærekraftig melkeproduksjon, bør heller gå i retning av lavere årsproduksjon pr. ku og mindre kraftforbruk. For å opprettholde samme totalproduksjon av melk i Norge, trengs flere kyr som igjen gir flere kalvinger, som også fører til økt produksjon

av storfekjøtt. Aktiv bruk av beitearealer er god ressursbruk og god dyrevelferd. Det heter at lausdriftskravet skal innføres av dyrevelferdshensyn. Samtidig ser vi at forskjellige klauv sykdommer og halthet er økende grunnet kyrnes vandring i gjødselrike gangareal. Dessverre forekommer også kalvinger i uheldige omgivelser i hovedavdeling. Årsaken til det kan være flere; kalving lenge før termin, uklar/ingen termin eller bonden bare ikke får plassert dyr inn i påbudt kalvingsavdeling i god tid før kalving. Dyr lagt nede på rangstigen kan også få det plagsomt i lausdriftsopplegg. Som vi ser er omlegging til lausdrift ikke ensbetydende med god dyrevelferd. Følges gjeldende krav for bås fjøs og røkteren (bonden) er interessert i sine dyr, vil dyrevelferd i bås fjøs absolutt komme godt ut. Vi har ikke til hensikt å "sverte" lausdrift, men å forby bås fjøs til fordel for lausdrift blir helt feil. Bås fjøs må straks "friskmeldes" for all framtid. Vi vet at mange mindre melkeprodusenter også velger lausdrift. Det bør være opp til den enkelte melkebonde å velge opplegg, uavhengig av størrelse. Viktig er det at ordentlig beiting opprettholdes, og vi ikke ender opp med at den norske kua null-beiter og trækker i et lufteområde, for å tilfredsstille minste mosjons- og luft-

ekrav. Her må Norsk Bonde- og Småbrukerlag komme på banen før den Norske melkeproduksjonen ikke har noe med Norge å gjøre!

Mulig ras av nedlegginger

Kravet om lausdrift for kyr kan gi storstilt nedlegging av mjølkebruk, fryktar bønder. Bondeorganisasjonane vil ta stilling til det omstridde kravet før jul.

Sju av ti mjølkebønder har framleis bås fjøs, viser rapport. Kravet om lausdrift for mjølkekyr frå år 2024 kan for dei aller fleste bety kroken på døra, fryktar bønder. Begge bondeorganisasjonane skal vurdere korleis dei skal handtere situasjonen. På landsmøtet i Småbrukarlaget i helga kom det fram at mange er svært bekymra for følgjene av det særnorske statlege kravet.

– For vår del er lausdriftskravet i praksis eit yrkesforbod. Vi har åtte mjølkekyr og bås fjøs. Vi kan ikkje bygge for 8-10 millionar kroner. Lausdriftskravet burde vore jenka på ein eller annan måte. Eg fryktar mange dett ut av næringa, sa Bård Jørn Bratberg, som seier unntak for små- og mellomstore bruk er eit alternativ.

Tvilar på betre velferd

Ei rekkje av lokallaga i Småbrukarlaget fremja ulike forslag knytt til lausdriftskravet. Eit av forslaga var at verneverdige kurasar skal «fredast» frå lausdriftskravet. Det blei trekt fram

Lausdriftskravet

- * Sidan 2004 har det vore pålegg om at alle nye fjøs skal vere lausdriftsfjøs, som betyr at kyrne får gå fritt rundt i fjøset.
- * Bønder med bås fjøs fekk frist til år 2024 på å leggje om til lausdrift. Seinare vart det opna for at fjøs bygd mellom 1994 og 2004 skal få utsetjing til 2034.
- * I 2008 vart det vedtatt at økologiske bruk med under 35 kyr skulle få varig fritak frå lausdriftskravet. Det fritaket er nå fjerna.
- * Sju av ti mjølkebruk har bås fjøs og halvparten av mjølkevolumet kjem frå fjøs som ikkje tilfredsstiller krava som trer i kraft i 2024.
- * 6500 mjølkebønder får valet mellom å investere stort eller leggje ned. Investeringsbehovet er truleg rundt 13 mrd. kr dei neste åtte åra, ifølgje anslag.

at for enkelte rasar er opptil 95 prosent av buskapane i bås fjøs, med eit snitt på ned i seks kyr på kvart gardsbruk.

«Å tro at disse små besetningene vil bygge nye løsdriftsfjøs innen 2024, er utopi, selv med investeringstøtte», står det i forslaget frå Grue Bonde- og Småbrukarlag.

Dei viser til at mange av bruka også driv med setring og at det dermed også er sannsynleg at seterdrifta kan gå med i dragsuget. Rogaland Bonde- og Småbrukarlag skriv at røktaren (bonden) er den viktigaste faktoren for god dyrevelferd:

«For dyrevelferden finnes det fordeler og ulemper med både bås fjøs og løsdriftsfjøs, men vi kan ikke se at løsdriftsfjøs entydig fører til bedre dyrevelferd.»

– Kravet dekker seg bak dyrevelferdsomsyn, men det er òg dyrevelferdsproblem i lausdriftsfjøs, sa Morten Oseland.

– Det er ganske dramatisk å forby bås fjøs der oppgåande bønder driv godt og har god dyrevelferd. Mange bønder seier

dei held fram til 2024 og ikkje lenger, sa Oseland, som òg sa at resultatet kan bli mindre beiting og meir fôr basert på importerte råvarer.

– Vi må reagere før mjølkeproduksjon i Norge ikkje lenger har noko med Norge å gjere, sa han.

Vedtak i styret i Norsk Bonde- og Småbrukarlag 10.12.15

Styret i Norsk Bonde- og Småbrukarlag støtter kravet om løsdrift ved nybygg. Det gis varig unntak for løsdriftskravet for alle eksisterende bås fjøs.

Krav om lufting for kyr i bås fjøs innføres innen 2024. Verneverdige kuraser gis varig unntak fra løsdriftskravet der minst halvparten av besetningen består av slike dyr. Ombygginger, ominnredning og restaurering av bås fjøs, uansett størrelse, skal være tillatt. Det er en forutsetning at investeringsvirkemidler skal prioriteres til små og mellomstore bruk opp til 25 kyr. Dersom det ikke skjer vil mjølkeproduksjonen, som er bærebjelken i det norske jordbruket, få en utvikling

som ikke gagnar samfunnet mht. mattrygghet, videreføring av distriktsjordbruket, biomangfold og hensynet til et klimavennlig jordbruk.

Styret i Norsk Bonde- og Småbrukarlag støtter kravet om løsdrift ved nybygg. Det gis varig unntak for løsdriftskravet for alle eksisterende bås fjøs.

Krav om lufting for kyr i bås fjøs innføres innen 2024. Verneverdige kuraser gis varig unntak fra løsdriftskravet der minst halvparten av besetningen består av slike dyr.

Ombygginger, ominnredning og restaurering av bås fjøs, uansett størrelse, skal være tillatt.

Det er en forutsetning at investeringsvirkemidler skal prioriteres til små og mellomstore bruk opp til 25 kyr. Dersom det ikke skjer vil mjølkeproduksjonen, som er bærebjelken i det norske jordbruket, få en utvikling som ikke gagnar samfunnet mht. mattrygghet, videreføring av distriktsjordbruket, biomangfold og hensynet til et klimavennlig jordbruk.

GODE RÅD GIR ØKT LØNNSOMHET

Ta kontakt med en av våre konsulenter innen kraftfôr og tilskuddsfôr.

Daniel Vignes - Salgssjef kraftfôr

51 88 70 00
daniel.vignes@fkra.no

Ingrid Ropeid - Fagleder storfe/tilskuddsfôr

Hele FKRA sitt område
916 09 800
ingrid.ropeid@fkra.no

Sverre Vanvik - Salgskonsulent storfe

Jæren og Dalane
916 40 301
sverre.vanvik@fkra.no

Lone Vierdal

908 63 376
Lone.vierdal@fkra.no

Ådne Undheim - Fagkonsulent storfe/småfe

Ryfylke og Haugalandet. Småfe Rogaland.
907 62 714
aadne.undheim@fkra.no

Siril Kristoffersen - Fagleder fjørfe

Hele FKRA sitt område
979 60 250
siril.kristoffersen@fkra.no

Svein Kjetil Litlehamar - Salgskonsulent fjørfe

Hele FKRA sitt område
912 41 362
sveinkjetil.litlehamar@fkra.no

Borghild Barstad

413 12 160
borghild.barstad@fkra.no

Gert Vognstoft - Salgskonsulent svin

Nord-Rogaland og deler av Hordaland
970 53 779
gert.vognstoft@fkra.no

Egil Hervik - Salgskonsulent alle dyreslag

Nord-Rogaland og deler av Hordaland
915 47 591
egil.hervik@fkra.no

Harald Støyl - Salgskonsulent alle dyreslag

Aust-Agder og Vest-Agder
975 60 020
harald.stoyl@fkra.no

Ola Stene - Fagleder Storfe

Agder
952 16 260
ola.stene@fkra.no

Bestill på www.fkra.no eller ring vår ordretелефон **800 30 640**.

Felleskjøpet Rogaland Agder

Felleskjøpet Rogaland Agder (FKRA) bidrar til økt lønnsomhet for bonden! Vi produserer og selger fôr, gjødsel og såvarer. Vi leverer dessuten traktorer og maskinvarer. Vi har 18 butikker og 9 verksteder fra Sunnhordland i nord til Tvedestrand i sør. Hovedkontoret ligger i Stavanger, mens maskindivisjonen ledes fra Kleppe.

VÅRE SELGERE

TRAKTOR & REDSKAP

Ragnvald Bjelland

Salgskonsulent Traktor/redskap
Rennesøy, Finnøy, Forsand, Strand,
Hjelmeland og Gjesdal
917 59 777
E-post: ragnvald.bjelland@fkra.no

Martin Galta

Salgskonsulent Traktor/redskap
913 50 835v

Inneselger på Klepp

Tore Ingvald Hegerland

Salgskonsulent Traktor/redskap
Karmøy Haugesund Tysvær, Bokn,
Utsira, Stord, Bømlo, Fitjar, Sveio
og deler av Vindafjord
913 18 580
E-post: tore.ingvald.hegerland@fkra.no

Gunnar Klausen

Salgskonsulent Traktor/redskap
915 79 472

Inneselger Haugesund

Trond Maudal

Salgskonsulent Traktor/redskap
971 90 376

Klepp, Time og Bjerkreim

Kyrre Skrettingland

Salgskonsulent Traktor/redskap
909 40 250

Hå, Egersund, Sokndal, Lund og Sirdal

Bent Kåre Haugen

Salgskonsulent Traktor/redskap
Eidfjord, Ullensvang, Jondal, Odda,
Kvinherad, Etne, Sauda, Suldal
og deler av Vindafjord
467 88 821
E-post: bentkare.haugen@fkra.no

INNENDØRSMEKANISERING

Asbjørn Mæland

Salgskonsulent Storfe/Fjørfe
Tlf (+47) 95292666
E-post: asbjorn.maeland@fkra.no
Selgar ID: 18.

Salgsområde: Storfe Jæren/Dalane
Fjørfe. Heile FKRA.

Thomas Brådlil

Salgskonsulent Storfe/småfe
Tlf (+47) 94180060
E-post: thomas.braddil@fkra.no
Selgar ID: 10.

Salgsområde: Jæren/Dalane.

Alf Minde

Salgskonsulent fagområde Storfe
Tlf (+47) 970 16 717
E-post: alf.minde@fkra.no
Selgar ID: 40

Salgsområde: Jæren/Dalane.

John Skretting

Salgskonsulent Gris/Grovfôr mek.
Selgar ID: 1. Kontorplass Varhaug.
Besøksadresse: Møllevleien 4, Varhaug.
Tlf (+47) 957 03 858. Salgsomr.: Rogaland
E-post: john.skretting@fkra.no

Torvald Øvrebo

Salgskonsulent Storfe/småfe
E-post: torvald.ovrebo@fkra.no
Selgar ID: 15. Kontorplass Haugesund
Postadresse: Pb 4014 Storasund,
5506 Haugesund.

Salgsområde: Forsand, Strand, Hjelmeland,
Finnøy, Rennesøy, Bokn, Karmøy,
Haugesund, Tysvær.

Ola Haugland

Salgskonsulent Storfe/småfe. Selgar ID: 06
Tlf (+47) 915 34 199

E-post: ola.haugland@fkra.no
Salgsområde: Suldal, Sauda, Tysvær,
Vindafjord, Etne, Sveio, Bømlo, Stord, Fitjar,
Kvinherad, Jondal, Odda, Ullensvang,
Eidfjord.

Sten Ivar Skretting

Salgskonsulent Storfe /småfe
Kontorplass Lyngdal, Kirkeveien 32,
4580 Lyngdal. Tlf (+47) 900 77 780
E-post: sten.ivar.skretting@fkra.no
Selgar ID: 17. Salgsområde: Vest-Agder
utenom Sirdal, Aust-Agder.

Felleskjøpet Rogaland Agder

Uttalelser fra årsmøtet

Rogaland BS, Vest-Agder BS og Aust-Agder BS

Fjern lausdrifts-kravet! Røkterer er viktigste faktor for god dyrevelferd.

Bonde- og Småbrukarlagene i Rogaland og Agderfylkene forlanger at kravet om lausdrift i melkeproduksjonen fra 2024 blir fjernet.

For dyrevelferden finnes det fordeler og ulemper med både bås fjøs og lausdrift fjøs.

Men vi kan ikke se at lausdriftsfjøs entydig fører til bedre dyrevelferd.

Det viktigste for dyrevelferden er at de som har daglig stell av dyrene har kjennskap til norske regler for dyrevelferd og har nok tid til å gi dyrene det stell og den omsorg de trenger, og har krav på.

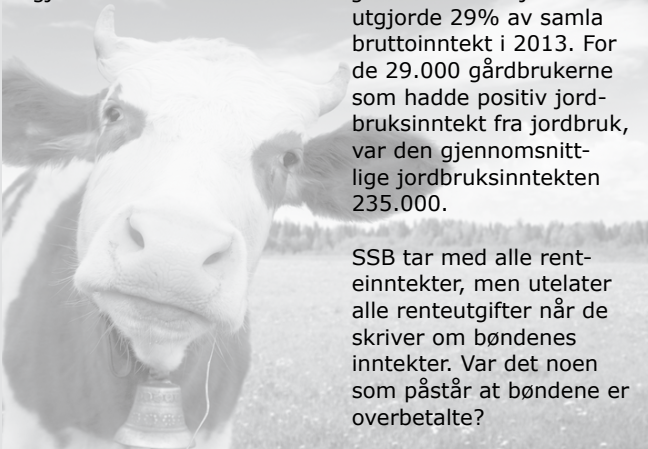
Henstilling til de kommende landbruksforhandlingene.

Det må nedsettes en uavhengig gruppe som kan utarbeide en full samfunnsmessig konsekvensanalyse for hvordan det vil påvirke samfunnet totalt sett å legge ned deltidslandbruket.

Elendige inntekter i landbruket.

Helt nye tall fra SSB viser at næringsinntekten fra jordbruk for alle 41200 personlige gårdbrukere var i gjennomsnitt 165.000. Næringsinntekten fra jordbruk utgjorde 29% av samla bruttoinntekt i 2013. For de 29.000 gårdbrukerne som hadde positiv jordbruksinntekt fra jordbruk, var den gjennomsnittlige jordbruksinntekten 235.000.

SSB tar med alle renteinntekter, men utelater alle renteutgifter når de skriver om bøndenes inntekter. Var det noen som påstår at bøndene er overbetalte?

Jordvern i praksis – ny trase for E39 over Høg-Jæren!

Matjord i Norge er en verdifull og uerstattelig ressurs.

Den må forvaltes med respekt og omtanke for framtidige generasjoner.

Slik det er i dag, er det et stort utbyggingsspress på de høy-produktive arealene på Jæren. Matjorda ved tettstedene og langs riksvei 44 er særlig utsatt.

For tiden pågår et planleggingsarbeid for å bygge firefelts motorvei fra Sandnes til

Flekkefjord og videre sørover. Ved å velge en helt ny trase for E39 over Høg-Jæren vil svært mye dyrka mark bli spart i forhold til utbygging langs dagens E39.

Ei slik ny-tenking med utbygging over Høg-Jæren vil åpne for bolig- og næringsutbygging i omkringliggende områder, områder som er langt mindre egnet til matproduksjon enn jorda ved nåværende E39 og på Jæren.

Ved å gå for denne løsningen kan langsiktig jordvern og utbygging kombineres.

Et rett valg nå, vil bidra til en vinn-vinn situasjon!

Fjern gjerdekrav mellom inn- og utmarksbeite!

Jordbruksavtalens kap. 7.8.2 ble justert i desember 2014. Denne endringen har medført at en meget viktig tekst er tatt bort. Tilskudd til innmarksbeite kan nå bare utbetales når arealet er avgrenset

med et permanent gjerde mot utmark. Fylkeslagene til Rogaland BS, Vest-Agder BS og Aust-Agder BS, mener at kravet om permanent gjerde blir fjernet, da det fører til unødvendige store utgifter for de bøndene som har en beitepraksis hvor dyr vandrer mellom ut- og innmark i ett og samme beite.

Ny landbrukspolitikk.

Gjennom mange år har vi i Norge hatt en landbrukspolitikk som har ført til

- Lavere sjøbergingsgrad, 22 % reduksjon av kornarealet
- Færre bruk/STOR NEDLEGGINGSTAKT
- Økt gjeldsnivå, 47 % opp på 24 år.
- Større avhengighet av statlige overføringer.
- Reduserte inntekter fra markedet.
- Doblet kraftforimport på 24 år
- Stadig mindre evne til å fylle målene for Norsk Landbrukspolitikk.

Småbrukarlagene i Rogaland og Agderfylkene meiner dette viser tydelig at vi trenger en ny landbrukspolitikk i Norge.

Grunnprinsippene i en ny landbrukspolitikk må være:

- JORDBRUK ER BRUK AV JORD
- Produksjonsomfanget må stå i forhold til produksjonsgrunnlaget på det enkelte bruk.
- Økt matproduksjon på norske ressurser over hele landet.

Pulje og kvantumstillegg/kvantumsrabatter i jordbruket.

Slakteri og forvareleverandører i Norge, både samvirke og private, benytter seg av ymse pulje og kvantumstillegg/kvantumsrabatter.

Alle skjønner at for å få rasjonell og lønnsom drift er det viktig å unngå unødige høye kostnader ved transport av for og dyr.

Det som er vanskelig å skjønne er at puljetilleggene øker også utover det antall dyr som skal til for å fylle opp en bil. Og at

rabatt på for øker uten at de kan forklares med praktiske argumenter.

Norsk Bonde- og Småbrukarlag og Norges Bondelag er norske bønder sine fagorganisasjoner som forhandler med staten om jordbruksavtalen. Dette er norske bønder sine tillitsvalgte.

Landbruket sitt forhandlingsutvalg (NBS og NB) har i mange år signalisert at strukturen på virkemidlene er viktig. Dvs. at en legger mest penger i bunnen på hver produksjon. Slik slakteriene og forvareleverandørene opererer med pulje- og kvantumstilleggene sine, bidrar de til delvis å oppheve den strukturfordelen faglagene evt. klarer å forhandle seg frem til.

Dette er særs betenkelig. Er det slik at slakteriene og forvareleverandørene i Norge ikke stoler på at norske bønder veit sitt eget beste og at de heller ikke evner å velge tillitsvalgte som forstår hva som er best for bonden?

100%
MILJØVENNLIG

Vårt pukkverk utvinner stein fra fast fjell.

Herfra produserer vi varianter av pukk,
grus og industrisand som brukes direkte
eller foredles til asfalt og betong
- uten omveier eller tilsetning av
skadelige stoffer.

VELDE

veldeas.no

Kan vi stole på Kristelig Folkeparti og Venstre?

I samband med arbeidet for å få flertallet i stortinget for en jordbruksavtale i 2014 måtte regjeringen inngå en avtale med samarbeidspartiene KrF og V.

I denne avtalen står det at samarbeidspartiene er enige i at bruk som har ressurser til å være heltidsbruk skal styrkes.

Kan noen definere hva som er et «heltidsbruk»?

I avtalen står det også at: fremtidige oppgjør skal følge vanlig praksis ved at stortinget slutter seg til landbruk og matdepartementets proposisjon om jordbruks-

oppgjøret, og ikke er gjenstand for forhandlinger i stortinget. Betyr det at KrF og V gir regjeringen Solberg frie hender i håndteringen av jordbruksavtalen?

Mot slutten i avtalen står det: Samarbeidspartiene er enige i retningen i dette jordbruksoppgjøret.

Er virkelig KrF og V enige i retningen i en jordbrukspolitikk som styrer mot ei fremtid med:

- økt import av mat og råvarer.
- Mer industrialisert landbruk med eininger som ikke står i forhold til jordgrunnlag og geografi.
- Enda lavere sjøbergingsgrad
- Større miljøproblem i landbruket.

Til NBS sentralt.

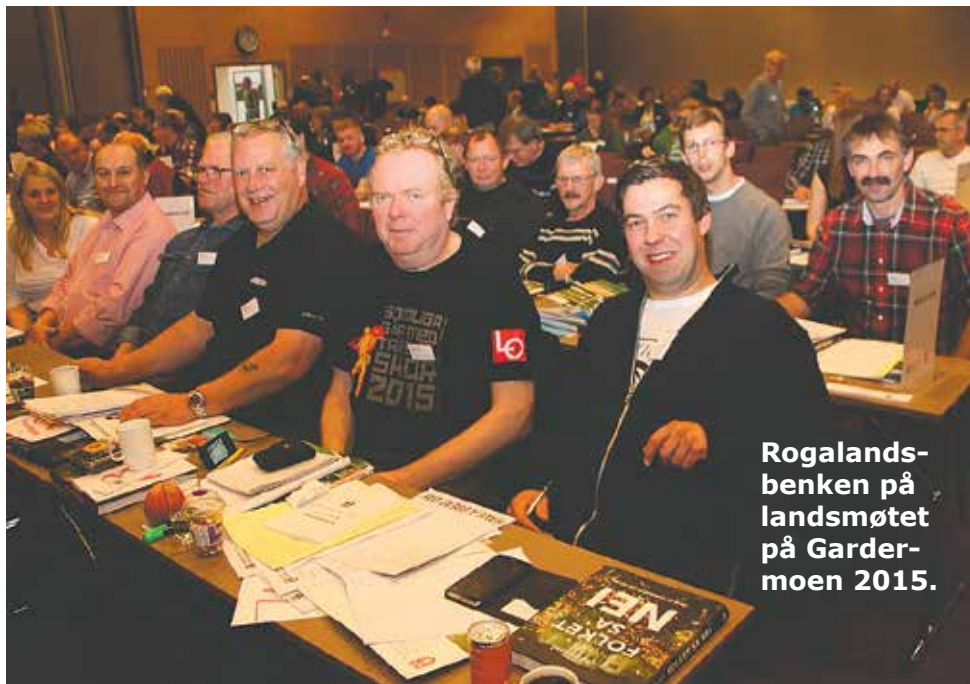
Ved ny gjennomgang av forsikringsavtalen med Gjensidige må det tas opp spørsmålet om at forsikring av driftsbygning som er i vanlig bruk ikke må bli avkortet ved skade slik at en kan risikere den konsekvens at driften blir lagt ned fordi erstatningen ikke dekket full gjenoppføring.

Profesjonell rådgjeving tilpassa behova dine

Som bedriftsleiar er det viktig å ta rette avgjerder og lønsame val. TINE Rådgiving vil vere kompetansepartnaren din med objektive, tverrfaglege og spisskompetente råd.

medlem.tine.no / medlemstelefon 51 37 15 00

**Rogalands-
benken på
landsmøtet
på Garder-
moen 2015.**

! Ring oss
på **03100**
så hjelper
vi deg

Det skal ikke skje ulykker på min gård!

Skadeforebyggende tiltak er viktig! Fortsatt har vi svært mange branner i driftsbygninger i landbruket i Norge. 2014 ble dessverre også et brannår.

70 % av brannene skyldes feil på elektrisk anlegg eller feil ved bruken av elektrisk utstyr.

Sørg for at det elektriske anlegget på gården din er i orden. Sørg for å ha avtale om el- kontroll med termografering – da får du betydelig rabatt på forsikringene også.

Gjensidige

Driftige bønder skaper de beste råvarene. Det betaler vi godt for.

Prima Jæren er stolte over å levere det ypperste norske kjøttprodusenter kan produsere. Å alltid tilby kun det beste er en edel kunst, og vi klarer det med hjelp fra våre dyktige underleverandører. Vi legger mye tid og krefter i å samarbeide med kvalitetsbevisste gårdseiere, og Norges beste kjøttprodusenter finner man på vestlandet.

Dette er et frieri til kremen av lokale bønder: Saueholdere. Storfeprodusenter. Griserøktere. Stadig nye kunder oppdager våre fantastiske råvarer, og gleden rundt middagsbordet skal komme bonden til gode. Vi belønner kvalitet. Ikke bare med gode ord, men med klingende mynt. Prima Slakt as har vært best på totaløkonomi for bonden de siste ti årene, og slik vil det alltid være.

Bli med på laget! Kontakt oss i dag:

Tilførselsleder Storfe.

Magnar Sandanger 481 14 525 • magnar@prima.as

Tilførselsleder Småfe.

Leif Håkon Korsbø 928 28 420 : leif@prima.as

Tilførselsleder Gris.

Bjørn Høyland 917 10 027: bjorn.hoyland@prima.as

Spesialfelt innan landbruk

Vi er spesialister innen landbruk og leverer alt fra vannpumper
- røranlegg - drikkekar nipler - gjødselventiler - reparasjoner
og nyinstallasjoner - drencrør og anleggsrør m.m.

Kontakt oss når du trenger hjelp!

Tlf 958 88 308 post@ovesror.no

OVES RØR & MEK.

INDUSTRI - LANDBRUK - ENEBOLIG

Du finner oss på Facebook!

you connect and s
the people in your life.

LIK OSS

DEL OSS

KOMMENTER INNLEGG

ROGALAND BONDE-
OG SMÅBRUKARLAG

First Name:

Last Name:

Your Email:

New Password:

Login

Alt innen plastrør og deler

**MORTEN
AARSLAND & CO
RØRHANDEL** 4362 Vigrestad

Mob 901 55 375 – e-post: andreas@drens.no - www.drens.no

- Kjent for låge priser
og hurtig levering -

Høvel, sagespon og bark til salg

Leveres i 20-80 m³ lass
- nå også sponballer

sagespon A/S

Austad, 4580 Lyngdal
Tlf 38 34 71 29, mobil 911 74 250

McCormick traktor

– blant de eldste merkenavn i bransjen

Nå med hele 4 nye traktorserier og i alt 24 nye modeller. I tillegg til flere eksisterende modeller fra 35 hk til over 200 hk. Årets store nyhet for små og mellomstore bruk er X4-serien med ytelse fra 64 hk til 107 hk i vektklasse 3200 kg. En sprek traktor du bare må prøve før neste traktorhandel!

For deg som
ønsker litt mer
– ta en kikk på
X6-serien!

Aase Landbruk a.s

Tlf 52 75 50 80 / 480 18 765 / 488 94 990

www.aase-landbruk.as

Hvem er skyldig i at målene for norsk matproduksjon ikke nås?

Av **Svenn Arne Lie**
statsviter og
forfatter

Det er en populær øvelse innad i jordbruket å skyldte på politikerne for at målene for matproduksjonen ikke nås. Det ropes på mer forståelse, mer ansvar og mer penger fra Stortinget. Er det bare Listhaug sin skyld at vi beveger oss lengre unna de politiske målene vi i fellesskap har satt for norsk landbruk?

Hvordan oppnå økt norsk matproduksjon?

«Det er en god avtale for bonden og for økt norsk matproduksjon», slo Bondelagsleder Lars Petter Bartnes fast på pressekonferansen da årets jordbruksavtale med Listhaug var et faktum. Men hvilke virkemidler er det denne avtalen har som gjør den god for bonden, og at det blir «økt norsk matproduksjon»?

Dette er noe av kjernen. I debatten om norsk landbruk diskuteres knapt virkemidlene. Debatten handler primært om antallet milliarder kroner. Framtida til norsk matproduksjon blir et spørsmål om pengesummer. Men hva brukes pengene til?

Tre sentrale virkemidler utformes og iverksettes

gjennom jordbruksforhandlingene, som alle har store konsekvenser for utviklingen av norsk matproduksjon. Felles for disse tre virkemidlene er at de knapt diskuteres av norske politikere, som derfor også har en svak forståelse av dem.

Konsekvenser av lav kraftfôrpris

Det første er prisen på kraftfôr. Denne blir bestemt av partene i jordbruksforhandlingene med utgangspunkt i kornprisen. Verdien på, og dermed også lønnsomheten i, alt norsk jordbruksareal i inn- og utmark avgjøres av kraftfôrprisen, eller rettere sagt prisdifferansen mellom gras og kraftfôr.

Lav pris på kraftfôret betyr at kornprisen er lav og at kornproduksjonen faller, og samtidig at graset sammenligna med kraftfôr blir ulønnsomt. Bruken av grasarealer reduseres. Billig kraftfôr gir høy produktivitet per enhet, og økt volum. Men det skjer altså på stadig mer importert fôr. Både bondeledere og byråkrater i Landbruks- og matdepartementet er enige om å holde kraftfôrprisen lav, og i de siste årene enda lavere enn graskostnad. Kort sagt: Politikerne lager mål om økt sjølforsyning, mens avtalepartene forhandler fram virkemidler som gjør at norsk areal blir stadig mindre lønnsomt å bruke.

Større fjøs enn det er grunnlag for

Det andre virkemiddelet er tilskudd og investeringssordninger. Utforming og fordeling av tilskuddene bestemmes av avtalepartene. Disse tilskuddene er i hovedsak knyttet til antall eller mengde. Desto mer du har av areal, kyr og produksjon, desto mer tilskudd.

Gjennom omfattende statlige støtteordninger i Innovasjon Norge til byggeprosjekt i jordbruket, har det blitt reist storfjøs på storfjøs – som ikke engang private banker vil finansiere. Utbyggingstempoet driver fram et investeringssnivå og gjeldssummer som det ikke er forretningsmessig grunnlag for – hverken på det enkelte gardsbruket eller i sektoren totalt sett. Produksjonsvolumet løsrives fra driftsøkonomi og arealgrunnlag.

Bøndene må hvert år løpe fortere

Det tredje virkemiddelet er de forutsetningene som legges til grunn i jordbruksforhandlingene. De bøndene som reelt sett kan ha vekst i inntekta si, er de bøndene som – enkelt forklart – oppfyller forutsetningene som legges til grunn i forhandlingsmaterialet. En viktig forutsetning er redusert arbeidsinnsats og økt volum (produktivtetsvekst). Dette betyr at

“

Bøndene må hvert år løpe fortere

Foto: Tine

de bøndene som fra år til år produserer mer kjøtt, korn og mjølk per arbeidstime, kan oppfylle en viktig forutsetning og dermed potensielt få vekst i inntekta.

En bonde, uansett bruksstørrelse, som bruker samme arbeidsmengde på samme volum i 2015 som han gjorde i 2014, vil få inntektsreduksjon. Denne tilpassinga endrer produksjonsmåtene i norsk jordbruk: Tilgang på billig kraftfôr og statlige støt-

teordninger til å øke volum – gjennom tilskudd til drift og investeringsstøtte til storfjøs – er derfor en avgjørende sammenheng.

Virkemidler som ikke virker

Summen av disse virkemidlene er at norsk jordbruk gjøres stadig mer avhengig av importert kraftfôr til dyrene, og stadig mer tilskudd til å finansiere en ulønnsom stordrift i sektoren. Norsk matproduksjon beveger

seg dermed lengre unna de politiske målene vi i fellesskap har satt. Ikke på tross av virkemidlene, men på grunn av dem.

Bondeorganisasjonene må ta inn over seg at de har en del av ansvaret for dette når sentrale virkemidler som drar norsk matproduksjon i feil retning, utvikles, iverksettes og godtas gjennom forhandlingene med landbruksdepartementet.

Eigersund Bonde- og Småbrukarlag var sammen med Eigersund Sau & Geit virkelig synlig til stede under markensdagen i Eigersund 3. oktober 2015. Vi deltok med de fleste sauerasene, geit og kurasene Simmentaler, Sør- og Vestlandsfe og Telemarksfe. Dessuten høns, kyllinger, og ender. I strålende høstvær var dette et arrangement som for store og små skapte den rene 17.-maistemningen, og det ble sagt at det var mer folk i bygatene og på Torvet denne dagen enn på et 17.-maiarrangement. Høydepunktet var avslutningen var opptog med dyrene gjennom gågata.

Samuel Thengs

Sweetlics mineraler

Mineraler til sau, storfe og hest. Etter veldig gode tilbakemeldinger er vi glade for å kunne tilby flere varianter av mineral- og vitamintilskudd. Fra Inform Nutrition i Irland har vi et bredt spekter av tilskudd. Kom innom for en gjennomgang av mulighetene som finnes.

Lac-Tek - prisgunstig automat til lam og kje

Bryne Landbruksservice as er rustet til lammesesongen med ett bredt utvalg av grunder, porter, krybber, kraftforautomater, melkeautomater, smokker og selvfølgelig melke-erstatning og mineraler.

Vi mener å ha det bredeste utvalg av rekvisita spesielt til saueprodusentene. Kom innom for gode tilbud.

Sprayfo lam

Basert på melkeråstoff levert av TINE

Spesial melkeerstatning for lam og kje. Leveres også i egne utgaver for kalv og smågris. Også disse er produsert med melkeråstoff fra Tine. Sprayfo er homogenisert og spraytørket. Ingen fettavleiring i spann eller automater. Det ideelle produktet for oppføring av lam og kje.

Bryne Landbruksservice as

Hålandsveien 31- 4344 Bryne

Telefon 51 77 07 00

www.bls-as.no

Epost: geir@bls-as.no

Epost: post@bls-as.no

Gullsoya

Vårt eget utvalg av grunder, porter, fronter og fôrautomater for sau.

Fôringsfront

Justerbar eteåpning. 6 stk gir en rundballehekk. Kan også nyttes i andre anledninger.

Leveres i målene: 120 cm og 250 cm

Saugegrunder

Galvanisert stål med 22mm horisontale rør.

Leveres i målene: 120cm – 150cm – 190cm – 230cm

Saugegrind med port:

Leveres i målene: 190cm – 230cm

Saeoport:

Port med ramme, hengsle og portlås. Leveres i målene:

80cm – 120cm – 150cm

Lettgrunder

Lettgrunder med 7,5 x 7,5 cm. nett. Leveres i målene: 100 cm. – 140 cm. – 200 cm. – 300 cm.

Kraftfôr-automat

Kraftfôrautomater Leveres i målene: 120 cm. og 250 cm. Med 12 eller 24 eteåpninger.

Adopsjonsgrunder

Handeland Antirust
 4463 Ualand
Tlf. 51 40 08 00
OVER 25 ÅRS ERFARING

- Bilunderstellsbehandling
- Sandblåsing
- Lakkrens/polering
- Reparasjon av rustskader
- Vi har leiebil

www.handeland-antirust.no

Logo: **RESEN ANTIRUSTFORBENNING**

Logo: **MERCAZOL**
 Professional Rustbeskyttelse

«Skulle
bare mangle!»

**Følger du bilens
serviceprogram
hjelper vi deg
24 timer i døgnet**
I HELE EUROPA

Fornøyde kunder er vårt viktigste mål

Møller Bil® **Egersund**

mollerbil.no

Tlf 24 03 29 00

E. VARHAUG transporterer det meste:

- TRAKTOR
- GRAVEMASKIN
- TRUCK
- PERSONLIFT M.M.

E. VARHAUG

Elling Varhaug
Jærvelen 34, 4365 Nærbo
Tlf 982 24 530

På Wee.no får du mest for pengene!

Wee Trading har ett hovedmål: Å gi kundene våre mest for pengene. Det gjør vi ved å hente kvalitetsprodukter rett fra fabrikk - uten fordyrende mellomledd.

Vi har over 1500 produkter innen kategoriene miljøvennlig energi, landbruk, industri, anlegg, hus, hage, hall/telt og elektriske hjelpemidler. Vår smarte webshop gjør handelen enkel - og vi sender varene direkte til deg!
Se vårt store utvalg på wee.no

EcoWee

wee
TRADING

Du finner alltid noe nytt, spennende og prisgunstig på wee.no!

TopLac® Sau

– et nytt kraftfôr for bedre lammetilvekst

TopLac® har i flere år vært det beste kraftfôret for melkekyr. Fôret har vært så godt at det i flere år har vært tatt i bruk av mange sauebønder.

TopLac-suksessen til melkekyr og melkegeit skyldes

- Svært høy konsentrasjon av energi og protein (AAT) med høy biologisk verdi
- Økt surfôropptak
- God pellets kvalitet sikrer stabilt og høyt opptak i topplaktasjonen.

Resultatet er økt melkeytelse og høyere protein- og fettprosent i melka.

Nye TopLac® Sau er «skreddersydd» for sau for å gi samme respons. Noe som betyr bedre lammetilvekst (større lam) på våren noe som øker muligheten for flere slaktemodne lam når prisene er som best. Kort sagt: Muligheten for bedre økonomi.

TopLac® Sau fås både i storekk og i bulk.

Fiskå Mølle

Godt gjort er bedre enn godt sagt

4120 Tau, tlf: 51 74 33 00 • 5590 Etne, tlf: 53 77 13 77 • 4660 Kristiansand, tlf: 38 12 77 50

7100 Rissa, tlf: 73 85 90 60 • 2270 Flisa, tlf: 62 95 54 44

KVALITETSPRØYTER TIL GODE PRISER

TRAILER SPRØYTER 1000 til 4200 liter

Bom 6 meter til 27 meter, manuell eller hydraulisk.
Priser på forespørsel.

BERTHOUD VERMOREL
1800/2000 / ELEKTRISK
RYGGSPRØYTE

FRA **1600.-**

ÅKERSPRØYTER

FRA **34.500.-**

Oppgraderer eldre sprøyter med alt fra ny bom, styring, trommel, skumutstyr, GPS eller bare nye dyser.

Vi leverer alt fra rygg/ATV/åker/trailer og selvgående sprøyter. Produserer spesialutstyr tilpasset morell/jordbær/bringebær/juletre sprøyting.

Heilgalvanisert ramme og bom, Integret skylletank og reintvannstank.

Tank
400/600/800/1000/1200ltr.
Manuell bom
6/8/10/12 m.
Hydraulisk bom
10/12/15 M.

Vi har også deler til
HARDI åkersprøyter
på lager.

Enkel 3-punkt spyer, manuell, 100mtr slange, trykkstyring
Pris: 20bar - 34.000.- 50bar - 50.000.-

Forhandler av: AAMS Salvani - testutstyr til Åkersprøyter.

SPRØYTE

GÅRDEN

NORDSJØVEGEN 613 - 4352 Kleppe Tlf: 51 42 06 10 Faks: 51 42 06 11

ALLE PRISER ER EKS MVA.

www.sproyteno

NBS svarer på Listhaugs angrep

Norsk Bonde- og Småbrukarlag (NBS) reagerer på statsråd Listhaugs angrep fra Stortingets talerstol. Statsråden kaller faglaget NBS for uansvarlig fordi vi ikke skrev under årets jordbruksavtale.

Av **Johan Warlo**

- Norsk Bonde- og Småbrukarlag er stolte over å stå opp for noen av de viktigste verdiene i vår tid. Vi kan ikke skrive under en avtale som legitimerer en politikk som svekker matvaresikkerheten, øker inntektsforskjellene og rammer de små og mellomstore brukene. Det er godt å se at flere politikere på Stortinget har mot til å stå for at de mener det samme, sier leder i Norsk

Bonde- og Småbrukarlag, Merete Furuberg.

- Vi tar ansvar for å få til en annen og bedre politikk.

- Den inngåtte avtalen gir en inntektsmulighet på 13 000 kr pr årsverk for et gjennomsnittsbbruk. En gjennomsnittlig lønnsmot-taker har fått en lønnsøkning på 16 000 kr. For små- og mellomstore bruk er forskjellen langt større. For dem innebærer den inngåtte avtale et betydelig mindre tillegg. Norsk Bonde- og Småbrukarlag kunne ikke bli med på en avtale på slike vilkår.. Landbruksminister Sylvi

Listhaug oppga bl.a. følgende for at hun er fornøyd med årets avtale:

«Strukturendringene som ble vedtatt i fjor, står ved lag».

Norsk Bonde- og Småbrukarlag mener det er åpenbart at avtalen vil bidra til at flere gir opp jordbruksproduksjonen og at arealer går ut av produksjon. Uten kraftfôrprisøkning stimuleres bruken av kraftfôr på bekostning av norskdyrket grovfôr. En gjør seg mer avhengig av importfôr og matsikkerheten svekkes.

- Med dagens sikkerhetspolitiske situasjon, voksende klimautfordringer, befolkningsvekst og spådommer om mat- og vannmangel, kunne ikke Norsk Bonde- og Småbrukarlag skrive under årets jordbruksavtale, sier Furuberg.

Ingen antibiotika i norsk slakt i 2015

Norge har verdens laveste forbruk av antibiotika i matproduksjonen. Det er heller ikke antibiotika i norsk slakt.

FOTO: KJELLAUG VESHOVDA

Sunnere kjøtt når kalver beiter ute

Bonde Svein Narve Veshovda i Egersund har endelig fått bekreftet det han har hatt tro på i en årrekke. Kalver som beiter ute i det fri gir sunnere kjøtt.

Sammen med Ipark Dalane, har Veshovda gjennomført et fire måneders langt prosjekt som har sett på forskjellige aspekter for oppdrett av kalv som utelukkende har beitet på naturbeite, og kalv som har blitt foret på kraftfor.

- Jeg ville undersøke om våre naturlige beiter i større grad kan utnyttes og om kjøttet fra kalv som har blitt grasforet har medisinske fortrinn for konsumentene, sier **Svein Narve Veshovda**.

Prosjektet har blitt finansiert av Forskningsrådets VRI program. Foruten Veshovda og Ipark Dalane, har Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (Ås) og Norsk

Landbruksrådgiving- Dalane, deltatt i prosjektet.

- Særlig Ipark Dalane som har fokus på næringsutvikling, har vært en viktig aktør i gjennomføringen av prosjektet, sier Veshovda.

Teorien stemte

Prosjektet har fulgt fire kalver fra mai til august i år. To av kalvene har utelukkende beitet på innmark og utmark, mens de to andre kalvene kun har blitt foret på kraftfor og grovfor. Det aktuelle beiteområdet for utekalvene har blitt nøye beskrevet. Beskrivelse viser betydelige muligheter for denne type oppdrett.

- Norge har enormt uutnyttede beiteressurser og disse er fullverdige beiter for oppdrett av storfe, sier Veshovda. Kalvene ble slaktet i august, og kjøtt ble sendt til Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) i Ås for analyse. Analysene viser at kjøtt fra de kalver som har beitet på gras har et medisinsk mer gunstig forhold mellom fetttsyrene omega-3 og omega-6, enn de kalvene som har blitt oppdrettet på kraftfor.

- Jeg er veldig fornøyd med resultatene. Dette viser at teorien jeg har hatt i en årrekke stemmer, sier Veshovda.

Prosjektet fortsetter

Teorien går ut på at utnyttelse av store beiteområder gir sunt og velsmakende kjøtt, og at slik produksjon bør ha store muligheter med tanke på de ubrukte beiteressurser som finnes i Norge.

Nå satser bonden på videreføring av prosjektet som vil gi mer eksakte data, og som ser på kostnadsaspektene og markedssavklaringer.

- Vi ønsker å sette fokus på noe som kan bli en lønnsom og bærekraftig produksjon. Denne form for produksjon gir et matprodukt som er dokumentert bra helsemessig. I tillegg får produsenter muligheter til å drive en mer etisk produksjon med tanke på dyrevelferd, miljøbelastninger og jengroing av kulturlandskap, sier Veshovda.

Han konkluderer med at naturbasert oppdrett er riktig både i et lokalt, nasjonalt og globalt perspektiv.

Litt sånn er det å være kunde hos Tveit. Du får en enklere hverdag, større frihet og mer fritid. Finn ditt nærmeste avdelingskontor på www.tveit.no

Regnskap og økonomisk rådgivning
for næringsliv og landbruk

Ta beite i bruk

Vi tar
utfordringen på
all
gjærdeoppsett

Ring tlf: 97196045 for info.

Telefon sentralbord: **22 00 59 10**
E-post: **post@smabrukarlaget.no**

Kontonummer: 8101.05.36928

www.smabrukarlaget.no

Layout
og design:

Hilja Birgitte Holden
hiljabirgitte@live.no

R

TEGLE

Transportvogn
for dyr

Tekniske data:

- Lengde 4,0 og 5,2 m
- Brekke 2,10 m
- Høyde side 1,50 m
- Høyde bunn 0,42 m
- Total bredde hjul 2,23 m
- Hjul 11.5 / 80 - 15.3
- Lysutstyr
- Vekt 1100 kg

Transportvogna leveres valgfritt med spiler eller tette sider

Ekstrautstyr:
Innvendig skille • Takpresenning • Fanghekk/foringsgrind

Tlf 51 77 17 77 • Fax 51 77 17 78 • E-post: post@tegle.no • www.tegle.no

MEDLEMS- FORDELER I NBS

- Avtale med Gjensidige Forsikring og Bank
- Rabatt på drifts-forsikringer
- Avtale om juridisk bistand
- Avtale med DEKAR A/S
- Hotellavtale

Mer informasjon?

Tlf 24 14 89 50

www.smabrukarlaget.no

Regnskap 2015

Kontonavn	Regnskap i år	Budsjett 2015	Regnskap i fjor
Salgs- og driftsinntekt			
Salgsinntekt		0	0
Kontingent	127 744	0	133 541
Inntekt årsmøte	1 000	0	14 300
Annonseinntekter	124 400	0	103 925
Salgsinntekter	253 144	0	251 766
Varekostnader			
Varer for videresalg	3 280	0	0
Varekostnad	3 280	0	0
Lønnskostnader			
Lønn	81 000	0	43 467
Refusjon	- 20 535	0	0
Avsatte feriepenger	6 036	0	5 216
Arbeidsgiveravgift	11 421	0	6 053
Avgift av avsatte f.penger	851	0	735
Lønnskostnader	78 773	0	55 471
Driftskostnader			
Leie lokale	23 163	0	12 000
Utstillinger	0	0	0
Datautstyr	3 826	0	10 303
Dataprogram	0	0	0
Regnskapshonorar	0	0	0
Kontorrekvivita	3 162	0	868
Trykksaker	26 926	0	20 969
Årsmøte, styremøter	74 190	0	9 487
Telefon	3 150	0	0
Porto	7 393	0	5 426
Driftskostnader	141 810	0	59 053
Andre driftskostnader			
Reisekostnader	18 802	0	29 295
Kostgodtgjørelse	0	0	0
Reklameartikler	0	0	4 188
Gaver	0	0	3 000
Representasjon	0	0	0
Bankgebyr	1 379	0	1 110
Annen kostnad	12 000	0	11 380
Kostnader uten bilag	3 100	0	0
Andre driftskostnader	35 281	0	48 973
Renteinntekt	2 025	0	323
Resultat	- 3 975	0	88 592

Balanse

Konto	Inng. balanse	I perioden	Utg. balanse
Eiendeler			
Andre fordringer	0	3 688	3 688 <small>Note 1</small>
Kundefordringer	2 000	- 2 000	0
Høgskulen Landbruk og Bygdenæringar	5 000	0	5 000
1503.03.85206 Dnb NOR	351 743	- 197 566	154 176
1503.58.73985 Plasseringskonto	0	201 847	201 847
1503.08.44529 Skattekonto	7 423	7	7 430
Sum eiendeler	366 166	2 287	372 141
Egenkapital og Gjeld			
Egenkapital			
Underskudd		3 975	3 975
Annen egenkapital	- 357 706	0	- 357 706
Opptjent egenkapital	- 357 706	3 975	- 353 731
Gjeld			
Leverandørgjeld	0	0	0
Forskuddstrekk	- 1 380	- 2 500	- 3 880
Skyldig arbeidsgiveravgift	- 1 128	- 564	- 1 692
Avsatt avg. av feriepenger	- 735	- 851	- 1 586
Skyldig feriepenger	- 5 216	- 6 036	- 11 252
Sum kortsiktig gjeld	- 8 459	- 9 951	- 18 410
Sum egenkapital og gjeld	- 366 165	- 5 976	- 372 141

Note 1: 1390 3688
Nils har fått overført
kr 3688 to ganger,
bilag 105 og 115.

 MØRTELVERKET
FORSAND

www.forsand-sandkompani.no

Forslag til budsjett 2016

Inntekter

Medlemskontingent	135 000
Annonseinntekter/støtte	120 000
Salgsinntekter	5 000
Loddsalg	5 000
Sum inntekter	265 000

Kostnader

Innkjøp varer for videresalg	10 000
Lønn til fylkessekretær	48 000
Arbeidsgiveravgift 14,7%	7 000
Kontorleie	12 000
Skriver/skanner/kopimaskin/datautstyr	20 000
Regnskapshonorar	10 000
Kontorrekvisita	8 000
Trykksaker	30 000
Årsmøte, styremøter m.m.	62 000
Porto	15 000
Reisekostnad	37 000
Gaver	3 000
Bank- og kortgebyr	3 000
Sum kostnader	265 000

Forslag til arbeidsplan 2016/2017

1. Vektlegge utadretta landbruks-politisk arbeid.
Målsettinga er å jobbe med markedsføring av BS-lagets politikk.
2. Følgje opp kontakten med lokallaga.
Revitalisere «sovande lag».
Fortsatt netto auke i medlems-talet.
Styrke organisasjonen.
3. Arrangere ein medlemssamling/ sommartur på fylkesnivå.
4. Fylkesårsmøtet 11.-12. mars 2017.
5. til Sveits juni 2016.
6. Auke studieaktiviteten: Minst eit tiltak per lokallag i gjennomsnitt.

Husdyr ID - kvalitet fra øre til øre

**Vi setter
farge på
Norges
vakreste
eventyr!**

Moen Tlf 5140 1150
post@moenbiollefabrikk.no

DIN TOTALLEVERANDØR

Våre kunder gjør en viktig jobb, derfor strekker vi oss hver dag for å være deres beste støttespiller.

Målet vårt er at alle i A-K er med å skape så gode opplevelser at kunden anbefaler oss.

A-K maskiner avd. Nærbo
A-K Ålgård Landbrukssenter
A-K Årdal Landbruk
A-K Møgedal mek. verksted, Sand

tlf 51 79 85 00
tlf 51 61 19 40
tlf 51 75 26 40
tlf 52 79 25 30

www.a-k.no

Det naturlige valget

Foto: Rune Bendiksen / Studio B13

Nortura eies av bønder,
styres av bønder og
har samme mål som
bønder - å skape best
mulig økonomi for
bonden.